

XIV. Valmistavan poikain ammattikoulun Johtokunta.

Kaupunginvaltuustolle on Valmistavan paikain ammattikoulun johtokunta jättänyt seuraavan kertomuksen lukuvuodelta 1904—1905:

Opetusta Helsingin Valmistavassa poikain ammattikoulussa ovat lukuvuonna 1904—1905 hoitaneet seuraavat opettajat: M. Ahola kirjanpidossa suomen- ja ruotsinkielellä, taiteilija A. Federley käsivaraispiirustuksessa suomen ja ruotsinkielellä, insinööri A. Olsoni, luonnonopissa sekä teknologiassa ja ainesopissa suomeksi, kansakouluopettajatar H. Pettersson suomessa, kamreeri V. Pettersson luentoja keksijöistä, keksinnöistä ja ammatti-asetuksista suomeksi ja ruotsiksi, kansakouluopettajatar F. Rosqvist ruotsinkielessä, arkkitehti E. A. Törnvall geometriassa ja ammattiopirustuksissa puuveistotöihin suomen- ja ruotsinkielellä, sekä luvunlaskussa suomeksi, sekä insinööri E. Strählman, koulun johtaja, luvunlaskussa, luonnonopissa sekä teknologiassa ja ainesopissa ruotsinkielellä, ynnä projeksi-oniopissa ja ammattiopirustuksessa metallitöitä varten suomeksi ja ruotsiksi aina maaliskuun alkuun, jolloin insinööri Strählman sairaaloisuuden takia sai virkavapautta ja opetusta niissä aineissa, jotka hänellä oli ollut, ryhtyivät hoitamaan osittain neiti H. Pettersson ja herrat M. Ahola, A. Olsoni ja E. A. Törnvall, osittain sijaiset, insinööri O. W. Palmroth ja arkkitehti, rouva I. Törnvall. Virkaatekeväksi johtajaksi otti koulun johtokunta allekirjottaneen (A. Federley).

Työpajassa ovat työharjotuksia johtaneet työmestari F. F. Jokela puunmuovailussa ja työmestari J. E. Sandberg metallitöissä, jonka ohessa alityönjohtajina ovat toimineet työmestari E. E. Rehn puutöissä ja työmestari K. J. Lindqvist metallitöissä.

Eri aineissa on seuraavat kurssit läpikäyty:

Luentoja keksijöistä, keksinnöistä ja ammatti-asetuksista.

II Luokka (2 tuntia viikossa). Mainioiden keksijäin ja miesten elämänekertoja, suurempia keksintöjä sekä ammatti-asetuksia, kuten laki työväestä, elinkeinolaki y. m.

Äidinkieli.

I Luokka (4 tuntia viikossa). Harjotuksia oiko- ja kaunokirjotuksessa, helpompain kirjoitelmain laatimista, kirjallisuuden lukua, harjotuksia pyöreäkirjotuksessa ja tekstauksessa.

II Luokka (2 tuntia viikossa). Hakemuksien, todistusten, ilmoitusten ja työselitysten laatimista.

Luvunlasku.

I Luokka (5 tuntia viikossa). Kansakoulukurssin kertomista, lukujen korottamista korkeampaan asteeseen ja neliöjuuren ottoa, algebraisten lukujen ja kaavojen selittämistä.

II Luokka (3 tuntia viikossa). Prosentti-, yhtiö- ja vaihtolaskua, algebraallisten lukujen yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskua, yksinkertaisia ensimmäisen asteen ekvationsia ja probleemeja yhdellä tuntemattomalla, käsityötuotteiden itsekustannus- ja myyntihintain laskemista.

Geometria.

I Luokka (4 tuntia viikossa). Geometrian tärkeimmät opit, pinta- ja kuutiolaskuja.

II Luokka (2 tuntia viikossa). Geometrinen laskujen sovittamista ammatteihin, kuten aineskulutuksen laskeminen käsityötuotteiden valmistukseen.

Luonnonoppi.

I Luokka (3 tuntia viikossa). Kemian alkeiskäsitteet, kappalten yleiset ominaisuudet, ääni-, valo-, lämpö- ja sähköoppi; mekaniikan pääkohdat.

II Luokka (3 tuntia viikossa). Selitys kestävyysopin alkeista, höyry- ja liikekoneista sekä muista koneista.

Teknologia ja aineoppi.

I Luokka (2 tuntia viikossa). Raaka-aineiden löytöpaikat, valmistaminen ja ominaisuudet sekä näiden aineiden valmistuksessa käytettävät työkalut ja työtavat.

II Luokka (2 tuntia viikossa). Edellisen jatkoa.

Kirjanpito.

II Luokka (4 tuntia viikossa). Käsityöliikkeen kirjanpito 8 kuukautena, asioimiskirjeiden y. m. laatimista.

Käsivaraispiirustus.

I Luokka (6 tuntia viikossa). Mittausopillisten koristeiden, luonnollisten lehtien ja kukkien piirustamista, mallitsemista ja värittämistä.

II Luokka (4 tuntia viikossa). Edellisen jatkoa, piirustusta kipsimallien mukaan sekä varjostamista, perspektiivipiirustusta.

Projektionioppi.

I Luokka (6 tuntia viikossa). Mittausopillista piirustusta, kappalten projektioneja, tasojen leikkausta pintakehitystä, kappalten läpitunkeumista, varjoja.

Ammattipiirustus.

II Luokka (8 tuntia viikossa). Ammattipiirustusta mallien, luonnosten ja kuvien mukaan.

Työpaja-työ.

I Luokka (12 tuntia viikossa). Puutyöt: sahaus-, kaivaus-, talttaus-, höyläys-, keilaus-, veisto-, viilaus-, sorvaus- ja leikkausharjoituksia, modelleerausta, kirvesmiehentöitä sekä sovituksia näistä. Metallityöt: harjoituksia viilalla, vasaralla ja taltalla, kuten neli- ja kahdeksansivuinen särmiö, annettujen mittojen mukaan, kuutio, pyramiidi, mutterikulma, kiilamaisia ja lohenpyrstönmuotoisia uria, pyöreitä tappeja ja erilaisia yhteensovituksia, talttojen takomista, naulaimen sorvaus, raudan kiertäminen, niittäus, juotus sekä erilaiset läkkisepäntyöt.

II Luokka (12 tuntia viikossa ja 24 tuntia viikossa kesän aikana).

1) Puutyön-osasto: saumaus-, taite-, pontti-, nuutti-, naula-, pinna-, valssi-, risti-, lohenpyrstö-, pykälä-, pyöreätappi-, litsitappi-, litsi- ja sinkkausliitoksia. Käytöllisiä sovituksia näistä, kuten oven ja ikkunan kehyksiä ja -kaaria, huonekaluja, sorvaustöitä, malleja, kirvesmiehentöitä y. m.

2) Metallityö-osasto: vaikeampia yhteensovituksia, erilaatuisten kärkien, talttojen ja kairojen taontaa, pyöreän ja levyraudan taivuttamista, erilaisten naulaimien, kartion, pallon y. m. sorvaamista. Käytöllisiä sovituksia näistä: erinäisten työkalujen valmistusta, kuten kulmio, vääntökara, merkinlyöntirauta, käyrä- ja jalkaharppi, ritsauspiikki, kaariharppi, ritsausjalka y. m.

Opetusta on vuoden kuluessa anne

Opetusaineita	Maanantai				Tiistai				Kesä	
	I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka	
	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.
Esitelmiä keksijöistä, keksinnöistä ja ammattiaseuksista	—	—	—	—	—	—	2-3	—	—	—
Äidinkieli	9-10	10-11	—	—	—	3-4	9-10	—	9-10	—
Laskento.....	8-9	—	9-10	12-1	8-9	4-5	—	—	8-9	9-
Mittausoppi	4-5	9-10	—	—	—	12-1	—	9-10	12-1	—
Luonnonoppi.....	—	8-9	4-5	5-6	9-10	—	—	—	—	4-
Teknologia ja aineoppi..	—	—	—	—	12-1	—	3-4	8-9	—	8-
Kirjanpito	—	—	8-9	4-5	—	—	—	4-5	—	—
Käsivaraispiirustus.....	2-4	—	—	—	3-5	10-12	—	—	—	—
Projektsionioppi	—	2-4	—	—	—	—	—	—	10-12	2-
Ammattiopetus	—	—	10-12	10-12	—	—	10-12	10-12	—	—
Työpajatyö	10-12	4-6	2-4	8-10	10-12	8-10	4-6	2-4	4-6	10-

raavan lukujärjestyksen mukaan.

kko		Torstai				Perjantai				Lauantai			
Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka	
l.	S	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.
-	2-3	-	-	2-3	-	-	-	-	2-3	-	-	-	-
-	10-11	10-11	9-10	11-12	-	9-10	-	-	3-4	-	10-11	-	-
-	11-12	8-9	12-1	-	9-10	-	12-1	9-10	-	8-9	5-6	9-10	-
-5	-	-	-	-	8-9	4-5	9-10	5-6	-	9-10	4-5	-	-
-10	-	9-10	8-9	-	-	-	-	-	4-5	12-1	-	3-4	9-10
-	-	-	-	10-11	-	8-9	8-9	-	-	-	-	-	6-9
-9	-	-	-	-	4-5	-	-	4-5	-	-	-	8-9	4-5
-12	3-5	-	-	3-5	10-12	-	10-12	-	-	3-5	11-1	-	-
-	-	11-1	3-5	-	-	2-4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	10-12	10-12	-	-	10-12	10-12
-4	8-10	4-6	10-12	8-10	2-4	10-12	4-6	2-4	8-10	10-12	8-10	4-6	2-4

Syyslukukauden alussa kirjoitettiin 95 oppilasta, joista 42 ruotsin- ja 53 suomenkielistä. Näistä oli 23 ruotsalaisella ja 37 suomalaisella ensimmäisellä luokalla sekä 19 ruotsalaisella ja 16 suomalaisella toisella luokalla.

Oppilaiden ikä (syyskuun 1 p. 1904), syntymäpaikka ja edellinen koulu, näkyvät seuraavista tauluista:

Oppilaiden ikä	Syntymäpaikka	Edellinen koulu
13 vuotta 31	Helsinki 73	Ylempi kansakoulu.... 91
14 » 39	Uusimaa paitsi Hel-	Lyseo 3
15 » 18	sinki 9	Seminarin valm. koulu 1
16 » 4	Muu Suomi 11	
17 » 1	Ulkomaat 2	
18 » 2		
Yhteensä 95	Yhteensä 95	Yhteensä 95

Keski-ikä: 14,06 vuotta.

Kevätlukukauden lopussa oli jällellä 86 oppilasta.

Päästötodistuksen ruotsalaiselta osastolta saivat seuraavat oppilaat:

Puutyö-osastolta: Albert Johan Backa, Karl Robert Dahlberg, Emil Mauritz Engberg ja Rudolf Fredrik Knekt, sekä päätettyään kurssin työpajan työssä Georg Vilhelm Kuhlberg ja Gunnar Ferdinand Olenius.

Metallityöosastolta: Berndt Valdemar Bergholm, Frans Oskar Bäckström, Bernhard Napoleon Antimus Davidsson, Henrik Valfrid Ekman, Gottfrid Aleksander Leonard Ekström, Georg Arthur Edvard Hjort, Alfred Frithiof Järnström, Hjalmar Fredrik Larsson, Emil Arvid Pettersson ja Ernst Enok Vefvar.

Päästötodistuksen suomalaiselta osastolta saivat seuraavat oppilaat:

Puutyö-osastolta: Bernhard Hjalmar Häkli, Väinö August Lukander ja Paavo Vilhelm Svanbäck.

Metallityö-osastolta: Johannes Robert Henriksson, Arthur Villiam Jansson, Vilhelm Kasurinen, Kaarle Knapp, Oskar Hjalmar Lindholm, Yrjö Jeremias Maunula, Johannes Aleksander Väänänen ja Aksel Åvall, sekä työpajakurssin suoritettua Kaarlo Richard Helin ja Lauri Johan Mast.

Palkintoja, työkaluja, saivat seuraavat eroavat oppilaat: Albert Johan Backa, Karl Robert Dahlberg, Bernhard Napoleon Antimus Davids-

son, Henrik Valfrid Ekman, Emil Mauritz Engberg, Johannes Robert Henriksson, Georg Arthur Edvard Hjort, Bernhard Hjalmar Häkli, Vilhelm Kasurinen, Kaarle Knapp, Rudolf Fredrik Knekt, Väinö August Lukander, Paavo Vilhelm Svanbäck, Ernst Enok Vefvar ja Johannes Aleksander Väänänen.

Toiselle luokalle siirrettiin 20 ruotsin- ja 28 suomenkielistä oppilasta.

Näistä annettiin seuraaville oppilaille 55 markan suuruisia avustuksia, jaettavaksi 5 markkaa kuussa seuraavan lukuvuoden aikana: Eino Johannes Amnell, Evert Armas Henriksson, Johan Henrik Korhonen, Toivo Petter Lind, Martin William Malmelin, Erik Joel Pettersson, Arvo Hjalmar Rannanpää, Gustaf Armas Toivonen, Lauri Uponen, Anton Bernhard Vickfors ja August Bertil Vilén.

Palkinnon, harppilaatikon, viivottimia ja piirustuslaudan, saivat seuraavat oppilaat: Etrid Albinus Degerholm, Evert Vilhelm Fahlström, Uljas Hakkarainen, Paul Erland Lehtonen, Uno Aleksander Linnell, Hjalmar Gabriel Lind, Karl Aleksander Lindroos, Valter Viktor Nordström, Joel Anatonius Nyman, Gunnar Ferdinand Salin ja Kaarlo Eemil Stolt.»
